

Valtra Team

Valtra kundtidning • 2/2008

DIRECT & VERSU

– marknadens modernaste
traktormodeller

Sidan 11

Valtra
i Skåne

Sidan 18

Kraft
och komfort
–en helt ny
S-serie

Sidan 14

POWER *of* CHOICE

Förord	3	Steglösa Direct och Versu med intelligent powershift	
"Vi vill ha en fräsch maskinpark med stuns i"	4	i N- och T-serien	11
Europas jordbruk behöver hållbar utveckling, förutspår		Valtra presenterar en helt ny S-serie	14
CEJAs ordförande Giacomo Ballari	6	Ekologisk odling allt populärare	16
Följ med till Finland	8	Valtra i Skåne	18
Service på nära håll	8	Julgranar året runt	20
Jordbrukarna är intresserade av företagsledning	9	Old-timer: Valmets steglösa H800	23
Tidsenligt skogsbruk i de privatägda skogarna i Bayern	10	Lantmännen finns nära dig	24

**Europas jordbruk
behöver
hållbar utveckling**
Sidan 6

**Jordbrukarna är
intresserade av
företagsledning**
Sidan 9

**Julgranar
året
runt**
Sidan 20

Många nyheter i höst

I mitten av oktober lanserade Valtra ett stort antal traktormodeller – den största produktlanseringen i Valtras historia. Valtra har något för alla och nu är utbudet bredare än någonsin. Ett helt nytt program med stora traktorer från 240 till 370 hk ger entreprenörer och stora gårdar mer effekt och högre komfort än någon annan traktorserie. N och T serierna kompletteras med två nya modeller, Direct med steglös variabel transmission och Versu med en helt ny powershifttransmission. De nya transmissionerna är utvecklade och tillverkade hos Valtra i Finland, där utgångspunkten har varit att utveckla en traktor som är enkel att manövrera och anpassad för vårt nordiska klimat.

I samband med lansering arrangerades en pressvisning och de nya traktorerna fick genomgående mycket högt betyg av de journalister från hela världen som samlats.

Naturligtvis ägnar vi en stor del av denna tidning åt de nya modellerna och vad de kan erbjuda just dig.

Vi kommer under vintern och våren att arrangera maskinvisningar runt om i landet där du får tillfälle att närmare bekanta dig med de nya modellerna och även bjuds chans att provköra. Håll utkik och se till att boka in en visning nära dig. Gå gärna in på vår hemsida **www.lantmannenmaskin.se** där du hittar mer information om maskinvisningar och mycket annat. På **www.valtra.se** finns mer information om alla traktormodeller.

Jan-Erik Hovlin
Produktchef Valtra
Lantmännen Maskin

Valtra Team

Valtra kundtidning

Ansvarig utgivare
Valtra Inc., Finland, www.valtra.com

Chefredaktör
Hannele Kinnunen, Valtra Inc.
hannele.kinnunen@valtra.com

Redaktion
Tommi Pitenius, Valtra Inc.
tommi.pitenius@valtra.com

Redaktörer

Truls Aasterud, Lantmännen Maskin A/S, Norge
truls.aasterud@lantmannen.com
Gundel Boholm, Lantmännen Maskin AB, Sverige
gundel.boholm@lantmannen.com
Sylvain Mislange, Agco SA
sylvainmislange@fr.agcocorp.com
Lucy Mitchell, AGCO Ltd.
lucymitchell@uk.agcocorp.com
Kim Pedersen, Lantmännen Maskin A/S, Danmark
kim.pedersen@lantmannen.com
Cinzia Peghin, Agco Italia SPA
cinziapeghin@par.agcocorp.com
Astrid Zollikofer, Valtra Vertriebs GmbH
astrid.zollikofer@valtra.com

Koordinering Medita Communication Oy
Lay-out Juha Puikkonen
Tryck Acta Print Oy
Foto Valtra arkiv och resp. artikelförfattare

På Helgesbogymnasiet vill man ha en fräsch maskinpark med stuns i. Här lastar Jonatan Carlsson.

"Vi vill ha en fräsch maskinpark med stuns i"

- Det är de små detaljerna som gör stor skillnad. Mikael Gustafsson, maskinlärare på Helgesbo Naturbruksgymnasium utanför Kalmar, summerar varför det blev ännu en Valtra i skolans maskinpark.
- Den passar bra i vår satsning på småskalig skogsskötsel.

Helgesbo ligger några mil norr om Kalmar en bit in från kusten. Här har den bördiga Möreslätten avlösts av bland- och granskog. Gårdarna ligger glest utspridda utmed slingrande oljegrusvägar, vart och varannat fordon är en timmerbil.

Vid Helgesbogymnasiet, som ägs och drivs av Hushållningssällskapet i Kalmar, Kronoberg och Blekinge, kan man läsa naturbruksprogram med inriktning på skog, hund samt jakt- och viltvård.

Här finns dryga 80-talet elever, varav de flesta bor på skolans internat och kan se fram emot garanterade jobb inom näringen när de tre åren är avklarade.

– Vi ser att praktikplatserna i de flesta fall leder till att eleverna har ett jobb som väntar när skolan är slut, berättar Mikael Gustafsson, som själv varit elev på Helgesbo en gång i tiden.

Småskaligt

Helgesbogymnasiet ligger i småländska skogsriket och har med självklarhet valt att skapa sig en profil som skola med inriktning på småskaligt skogsbruk.

Utbildning inom det mer mekaniserade skogsbruket tillgodoser man genom att hyra in skördarutbildning från en annan skola. Skotare finns dock på skolan, fem stycken.

För det småskaliga skogsbruket har Helgesbo valt att satsa på en maskinlösning med jordbrukstraktorn som basmaskin.

– Traktorn har många fördelar för mindre fastigheter. Den går att använda till mycket annat: i jordbruket, snösvängen med mera.

– Skolan ska ha det som finns i verkligheten, konstaterar Mikael, och det är här som Valtran kommer in.

Locka elever

Tidigare rullade tre Valmet på skolan, en 6200 och två 605. När det var dags att uppgradera maskinparken valde man att sälja de två 605:orna och ersätta dem med en ny traktor.

– Vi vill ha en fräsch maskinpark med stuns i på skolan. Nya gymnasieskolor dyker upp i varje vägskäl och man måste konkurrera om eleverna.

Mikael Gustafsson visar hur man med några snabba handgrepp kopplar loss den externa hydraulpumpen.

Emil Gustafson och Jonatan Carlsson går i tvåan på Hegesbogymnasiet. De har båda Valmet respektive Valtra hemma och är vana vid traktorn.

– Pappa har alltid känt att han trivs med den, säger Jonatan. Den är så smidig och har bra vändradie.

Med en blänkande ny skogsgrön Valtra N82 på körplanen har man verkligen något att visa upp. Förutom traktorn valde man också att köpa en traktorprocessor, en Hypro 450, och en Moheda skogskärra.

Även om skolan länge varit Valmetägare var det ingen självklarhet att valet skulle falla på en Valtra den här gången. Man tittade noga på vad olika märken hade att erbjuda.

Men Mikael erkänner att han hela tiden hade en förhoppning om att det återigen skulle bli en Valtra:

– Jag har känt det som om Valtra alltid varit mer förberedd för skog, säger han. Det finska tänket slår igenom. De har många entreprenörer inom skogsbruket som kunder och många lösningar som passar skogsbruket finns redan inbyggda i traktorn.

Fullt skogsutrustad

Ett annat avgörande argument vid valet av traktor var de goda kontakter som skolan har med Kalmar Lantmän. Man är vana vid god

Ventilskydd är ett enkelt sätt att undvika trubbel i skogen.

service och ett smidigt samarbete vid t ex studiebesök och transporter till skogsdagar. Kalmar Lantmän kommer också att använda traktorn som demoexemplar vid utställningar etc.

– Det passade deras filosofi bra att ha en skogsutrustad traktor på plats i den här regionen, förklarar Mikael Gustafsson.

Just skogsutrustningen ser han som en absolut självklarhet när man låter en lantbrukstraktor gå i skogen.

– Skogsutrustningen är så klart en kostnad, men det finns två goda skäl till den: säkerheten för föraren och en minskad risk för sönderkörningar. Det är dyrt med stillestånd också, och de händer alltid när man är som längst bort.

På Helgesboskolans nya Valtra finns allt man kan kräva av en skogsutrustad traktor: bukplåt, bränsletank av metall istället för plast, grenavvisare, ventilskydd, frontskydd, takbåge och galler för fönster bak och på sidorna. Stolen är dessutom lite förhöjd för att fötterna ska få bättre plats när man svänger runt.

Konverteringen gjordes av en firma i Ölmstad. Där monterades även en rejäl extra hydraultank och en extern hydraulpump för processorn.

– Det gav oss så god kapacitet att vi kan köra kranen med traktorn på tomgång, myser Mikael Gustafsson.

■ Text och foto: Sofia Barreng

Stolen är förhöjd för att underlätta när man vänder sig bakåt.

Mikael Gustafsson anser att Valtra redan från början är lite av en skogens traktor.

För att utveckla Europas jordbruk behövs **Innovation, investeringar, konkurrens** förutspår CEJAs ordförande Giacomo Ballari

Ordföranden för Europas Unga Jordbrukare (CEJA), den italienska jordbruksföretagaren Giacomo Ballari, anser det vara viktigt att bl.a. utveckla växelverkan mellan konsumenter och producenter. Han anser att det skulle vara bra för jordbruket, om jordbrukarna i större utsträckning själva skulle beakta marknadsföringen av sina produkter och komma ihåg konsumenten, som finns i andra änden av kedjan.

Det europeiska jordbruket behöver enligt honom mera innovation och specialisering. Giacomo Ballari vill att EU ska förnya sin gemensamma jordbrukspolitik (YMP, CAP) och dess stödsystem. Han vill ändra YMP och EU:s jordbruksstöd så att de stöder innovationsbaserat jordbruk i stället för jordbruk som enligt historisk tradition är produktionsbaserat. Det är omöjligt att bygga upp en framtid, om en ung jordbrukare måste börja med att köpa sig produktionsrätter, konstaterar Giacomo Ballari.

Giacomo Ballari, ordförande för Europas Unga Jordbrukare CEJA, hur ser det europeiska jordbrukets framtid ut?

Under den senaste tiden har det blivit allt tydligare att jordbruket har en avgörande roll i utvecklingen av framtidens samhälle och

ekonomi enligt principerna för en hållbar utveckling.

Matkrisen, kampen mot klimatförändringen, utvecklingen av förnyelsebar energiproduktion och en stabil utveckling av områdena är huvudfrågorna i det europeiska samhället. Det är uppenbart att jordbruket är en av de viktigaste aktörerna inför dessa utmaningar. Att utveckla ett ungdomligt, uppfinningsrikt, hållbart och konkurrenskraftigt jordbruk blir ett allt viktigare mål för Europa – och inte bara för Europa.

Det europeiska jordbruket och jordbrukarna har nu möjligheter att utvecklas och förbättra sin konkurrenskraft, för i den här situationen lönar det sig att investera i förnyelser och expansion av verksamheten. Mycket beror också på hur jordbrukarna kan utveckla sina produkters försäljningskanaler och om de europeiska institutionerna lyckas skapa en strategi som stöder konkurrenskraft, förnyelse och transparens både på den inre marknaden och på världsmarknaden.

Vilka konkreta saker tycker ni är viktigast för de unga jordbrukarna i Europa, då de utvecklar sitt yrke, sina jordbruksföretag samt det europeiska jordbruket som helhet?

För det första är det mycket viktigt att erbjuda mer möjligheter till praktik och know-how, i synnerhet hjälp att skapa verklig företagaranda. För det andra är det viktigt att stärka samarbetet mellan jordbruksproduktionen och jordbruksforskningen. Samarbetet borde styra forskningen så att det slutliga målet är att utveckla det europeiska jordbruket. Resultaten av forskningen borde bli mer tillgängliga för unga jordbrukare.

Dessutom tycker jag det är viktigt att erbjuda alla europeiska jordbrukare en stark uppsättning verktyg för utveckling av den egna företagsverksamheten, att erbjuda stöd för investeringar och förnyelser, att sänka skatterna i jordbruksföretagets startskede och att erbjuda rådgivningstjänster och finansieringsinstrument.

Inom CEJA tror vi starkt på att en förnyelse av jordbruket i Europa inte kommer att vara möjlig utan en helt ny och förnyelseinriktad gemensam jordbrukspolitik. Vi kan inte investera i framtiden, om stöden beräknas enligt någon historisk produktionsnivå. Och det finns inga möjligheter att investera i framtiden i ett system där en ung jordbrukare måste köpa sig rättigheter att producera mat.

Som CEJAs ordförande är ni med om att bygga upp det europeiska jordbruket. Vilka är de unga jordbrukarnas främsta visioner om jordbrukets utveckling i Europa?

Under 2006 genomfördes mycket arbete i de organisationer som hör till Europas Unga Jordbrukare för att skapa en vision om hur ett framgångsrikt jordbruk kunde se ut efter 2013. Resultaten av det här omfattande arbetet på gräsrotsnivå presenterades för EU:s jordbrukskommissionär Mariann Fischer Boel på Europas Unga Jordbrukares dag. Temat var "Vilken framtid finns det för jordbruket – en dag av diskussion". Genomgående framkom det i diskussionen att alla frågor som togs upp är viktiga för unga jordbrukare och därför är det svårt att lyfta fram någon enskild fråga framför de andra.

kraft och hållbar utveckling

Ett av de viktigaste ämnena som togs upp verkade i alla fall vara konkurrenskraften på den inre marknaden i förhållande till produktionskvalitet. Samtidigt framkom ett behov att förbättra konkurrenskraften på den internationella marknaden. Innovationer och utveckling av nya produkter var också frågor som enligt de unga jordbrukarna är mycket viktiga. Dessutom finns ett starkt behov att bevara jordbrukets mångsidighet också efter 2013. Miljöskydd, bevarande av naturens mångfald och professionell administrering av landsbygden är också viktiga frågor enligt de unga jordbrukarna i Europa.

Då vi frågade hur visionen för den europeiska jordbruksproduktionen ska kunna genomföras efter 2013, lyfte de unga jordbrukarna fram investeringsstöd samt stöd för deras långsiktiga företagsplaner som de viktigaste faktorerna. Lika viktigt ansågs verktyg för riskhantering vara. Utbildning och rådgivningstjänster ansågs också vara mycket viktigt, liksom även de unga jordbrukarnas möjligheter till internationellt praktikantutbyte. Stöd för miljöskydd och bevarande av naturens mångfald ansågs vara viktigt eller mycket viktigt. Då man studerar svaren märker man att de unga jordbrukarna anser sig vara inte bara matproducenter utan allt mer också producenter av miljötjänster.

EU har för närvarande 27 medlemsländer och EU:s gemensamma jordbrukspolitik reglerar jordbruk som bedrivs i

mycket varierande klimatförhållanden. Till organisationen CEJAs medlemmar hör unga jordbrukare från både nordliga och sydliga områden. Hurudana lösningar har ni på klimatutmaningarna för att utveckla jordbruket inom hela Europa?

Konsekvenserna av klimatförändringen är mycket olika på olika områden i Europa. För de unga jordbrukarna i norr kan det innebära positiva förändringar, då skördenivåerna väntas stiga. I söder är situationen däremot mera bekymmersam, i synnerhet med tanke på att torkan förvärras.

Än en gång anser jag att investeringar i forskning och nya metoder samt teknologi är en del av lösningen, då vi ska anpassa oss till klimatförändringen. I vissa situationer kan ny teknologi och nya odlingsmetoder dock inte lösa alla problem. Därför efterlyser Därför efterlyser unga jordbrukare i Europa ett riskhanteringssystem som ska omfatta hela Europa för att jordbruksproduktionen ska kunna klara sig.

Inom CEJA anser vi att jordbruket och de unga jordbrukarna är en del av lösningen i kampen mot klimatförändringen. Bindning av koldioxid i jordbruket, produktion och användning av förnyelsebar energi samt marknadsföring av närproducerad mat, så att långa transporter undviks, är exempel på sådant som unga jordbrukare kan göra med tanke på klimatutmaningarna.

■ Ville Porkola

CEJA, organisationen för Europas unga jordbrukare

Föreningen Europas Unga Jordbrukare CEJA (Le Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs) bildades för femtio år sedan i Rom som informations- och utbildningsorganisation speciellt för unga jordbrukare och unga som vill satsa på jordbruksbranschen samt för att främja utvecklingen av jordbruket och jordbruksområdena i EU-länderna.

Föreningen håller regelbundet kontakt med EU-institutionerna och de europeiska beslutsfattarna.

En av CEJAs mest synliga verksamhetsformer är de årligen arrangerade seminarierna, där unga jordbrukares framtidsutsikter och utmaningar behandlas. Vid dessa evenemang får representanter för de ungas jordbrukarorganisationer möjlighet att direkt diskutera utvecklingen inom EU:s jordbrukspolitik med bl.a. representanter för EU-kommissionen och Europaparlamentet. Samtidigt kan de unga jordbrukarna bilda nätverk och dela med sig av sina erfarenheter för att utveckla sin näring.

Giacomo Ballari, ordförande för Europas Unga Jordbrukare

Giacomo Ballari är ordförande för föreningen Europas Unga Jordbrukare CEJA (Le Conseil Européen des Jeunes Agriculteurs). Han valdes till det här uppdraget för en andra tvåårsperiod i april i fjol. Till den här organisationen, som bildades för femtio år sedan, hör 27 medlemsorganisationer i 21 EU-länder och den representerar närmare en miljon unga jordbrukare.

Giacomo Ballari har varit jordbruksföretagare sedan 1998. Hans gård ligger i Cuneo i norra Italien. Under de senaste åren har han starkt utvecklat sin gård. Han har expanderat och gjort gården mer mångsidig. För närvarande är huvudprodukten honung. På gårdens finns det över 400 bikupor. Dessutom har han på en del av gårdens åkrar övergått från spannmålsodling till grönsaks- och fruktproduktion. Giacomo Ballari har utvecklat marknadsföringen av gårdens produkter. Han har byggt upp en direktförsäljningsorganisation i landskapet med för närvarande över 100 deltagande jordbruksföretagare. Målet för det här utvecklingsarbetet har varit att samordna konsumenternas och jordbruksföretagarnas behov.

Följ med till Finland och se din traktor ta form

Oavsett om du har en Valtra-traktor, precis köpt en, funderar på att köpa eller bara är nyfiken – så passa på att följ med på resan till Nordens enda traktorfabrik. Med start vecka 5 och framåt arrangerar Lantmännen Maskin resor till Valtras fabrik i Finland.

Lägger du din order nu så har du chansen att se din egen traktor byggas på monteringsbanan.

Fabriksbesöket är huvudpunkten, men 3-dagars resan rymmer även mycket annat.

– Det är en total upplevelse med möjlighet att få umgås med kollegor i branschen, lite sightseeing och på nära håll få följa tillverkningen av Valtra-traktorer, berättar **Christer Eriksson** på Lantmännen Maskin som i mer än tio år varit med att arrangera resorna.

Resorna är mycket uppskattade. Många kunder reser med år efter år, ofta med hela familjen.

– Vi har fått många förfrågningar om att besöka motorfabriken och därför känns det extra kul att nu kunna erbjuda en möjlighet att på nära håll få insyn i tekniken i motorena, kommenterar Christer.

Håll utkik på vår hemsida och annonser i lokaltidningarna där vi snart kommer att presentera programmet för resan. Vi tar redan nu emot anmälningar. Platserna är begränsade så först till kvarn gäller.

En kund från Värmland som följde med och fick se sin traktor byggas skrattade och sa:

– Det här var så trevligt men måste jag nu byta traktor för att få följa med nästa år.

– Naturligtvis är han och alla ni andra välkomna och jag hoppas att vi ses i Finland, hälsar Christer.

Preliminärt reseprogram

Dag 1

Avresa med buss från flera olika platser i Sverige. På kvällen åker vi med Vikings moderna kryssningsfartyg från Stockholm till Helsingfors. Ombord äter vi middag tillsammans.

Dag 2

Vi kommer fram till Helsingfors på morgonen och ägnar en dryg timme åt de största sevärdheterna i den finska huvudstaden. Sedan går färden vidare till AGCO Sisu Power motorfabrik där vi under några timmar får se den senaste tekniken i motorena. Därefter går resan vidare norrut mot mellersta Finland där slutdestination för dagen är residensstaden Jyväskylä. Vi bor på ett av stadens finaste hotell, badar bastu och anjuter middag tillsammans.

Dag 3

Efter väckning och frukost på hotellet går färden till Valtras traktorfabrik som ligger i Suolahti, ca 4 mil från Jyväskylä. Vi ägnar förmiddagen åt fabriksbesöket och får se hur en traktor växer fram på monteringsbanan med detaljtillverkning och alla de datorstyrda fleroptionsmaskinerna. Det finns även möjlighet att provköra de allra senaste Valtra-modellerna. Vi äter lunch vid fabriken. Efteråt tar vi en titt på det stora centrallagret för reservdelar. Sedan rullar bussen söderut. Eftermiddagskaffet dricker vi vid litala glasbruk innan vi kommer till Åbo och tar Viking Lines lyxfartyg tillbaka till Stockholm.

Dag 4

Tidig ankomst till Stockholm. Vi försöker hinna med en rundtur i vår egen huvudstad innan bussen fortsätter hemåt.

Intresseanmälan lämnas till din säljare.

Service på nära håll

Ingemar Jonsson,
försäljningschef i Kalmar Lantmän.

Det är inte långt till någon av våra anläggningar oavsett var i Kalmar Lantmäns område man bor. Det innebär en stor trygghet för våra kunder, säger Ingemar Jonsson, försäljningschef i Kalmar Lantmän.

Kalmar Lantmän finns i ett område där Valtra-traktorn snabbt gjort sig populär och man har idag drygt 50 procents marknadsandel.

Det är många Valtra-traktorer ute vilket gjort det till ett välkänt märke. Det i kombination med vår lokala närvaro ligger till grund för Valtras framgångar, menar **Ingemar Jonsson**.

Utöver i Kalmar finns försäljning och service på ytterligare tre orter – Högsby, Lenhovda och Borgholm. Totalt finns fyra Valtra-säljare och

elva specialiserade mekaniker i området.

Vi har löpande vidareutbildning för både säljare och mekaniker och vi följer hela tiden teknikutvecklingen hos Valtra, fortsätter Ingemar.

Valtra-traktorn har verkligen en bred målgrupp.

Bland våra Valtra-ägare finns såväl rena skogsbönder, slättbönder som mellanskogsbönder, de som har både skog och djur. Vi ser att marknadsandelarna ökar för större traktorer, de som framförallt används i slättlandskap. Det är idag inte ovanligt med en traktor på 150 till 200 hk traktor i vårt område, vilket var ganska sällsynt för tio år sedan. Därför ska det nu bli extra spännande att få presentera Valtras nya stor-traktor för er.

**Jordbrukarna
är intresserade av
företagsledning**

Från traktorhytten till skrivbordet

Att leda ett lantbruk innebär att ställa upp mål och arbeta för att nå målen. Allt fler jordbrukare tillbringar mera tid vid datorn än i traktorn.

Den som driver ett växande och framgångsrikt lantbruksföretag ägnar med all säkerhet merparten av sin tid till att fatta beslut om inköp, leasing, val av entreprenörer, handleda anställda, förhandla om försäljningspriser och planera gårdens framtid på lång sikt. Det är få lantbruk som blir så stora att jordbrukaren måste sitta vid skrivbordet på heltid, men på så gott som alla gårdar tar det administrativa arbetet allt mera tid, på det praktiska arbetets bekostnad.

– Den största skillnaden beror på om gården producerar bulkvara eller om den specialiserar sig. Vid bulkproduktion lönar det sig att koncentrera sig på att utöka produktionen och minska kostnaderna. En gård som specialiserar sig ska koncentrera sig på att höja kvaliteten och förädlingsvärdet samt att söka besparingar genom specialisering, säger professorn

Professorn i lantbruksekonomi John Sumelius.

i lantbruksekonomi John Sumelius vid Helsingfors universitet.

Att leda ett lantbruk innebär att ställa upp mål och fatta beslut. Först måste jordbrukaren besluta i vilken riktning gården ska utvecklas. Ska gården expandera, bli mångsidigare, specialisera sig, byta produktionsinriktning, förbli oförändrad eller ska kanske en nedläggning planeras. Målen ska vara realistiska, bl.a. med beaktande av gårdens resurser, kundernas önskemål, eget kunnande och förändringar som bedöms ske i samhället.

Då målen är uppställda är det skäl att hitta lämpliga mätare. På gårdarna har man traditionellt mätt till exempel penningflödet och produktionsmängderna, men det är svårare att mäta till exempel hur nöjda kunderna är, den egna kompetensen eller miljöaspekterna.

– Miljöfrågorna och till exempel behandlingen av djuren blir allt viktigare. Maskin- och andra kostnader är naturligtvis också något som måste mätas. Det svåraste är kanske att bedöma jordbrukspolitiken och producentpriserna, konstaterar Sumelius.

Då man har beslutat sig om inriktningen ska man målmedvetet arbeta i den riktningen. För att man ska nå målet kan det krävas investeringar och utbildning, men det är skäl att hålla målet i minnet också i alla små vardagliga beslut. Det lönar sig också att överväga om jordbrukets företagsform är lämplig och om den ekonomiska styrningen är tillräckligt noggrann för verksamhetens omfattning.

Men man måste vara flexibel, eftersom förhållandena och omgivningen förändras snabbt. Inom lantbruket är till exempel varierande väder en faktor som man inte kan påverka, men det är något som man måste vara beredd på.

Ett jordbruk är ofta ett familjeföretag. I den långsiktiga planeringen ska man därför fundera på bland annat arvsfrågor och överföring av gården till följande generation. Eftersom ett familj jordbruk är så beroende av att familjen mår bra, lönar det sig också att i planeringen beakta fritid, hälsa och ekonomiska risker. Om gården har anställd personal bör man också arbeta med att utveckla och förbättra ledarskapet.

■ **Tommi Pitenius**

Från familj jordbruk till lantbruksföretag

- Ställ upp ett klart mål för gården
- Fundera hur målet ska kunna nås
- Skapa mätare för att följa upp hur utvecklingen går i riktning mot målet
- Se till att ekonomisk uppföljning, bokföring och finansiering sköts
- Agera målmedvetet för att nå målen
- Bedöm situationen på nytt
- Justera metoderna eller målet vid behov

Tidsenligt skogsbruk i de privatägda skogarna i Bayern

Den privatägda skogsmarken i Bayern utgör 54 % av den totala skogsarealen. Största delen av skogsfastigheterna är små som ägaren i allmänhet sköter själv.

Skogsägaren får stöd för skogsbruksarbetet av en skogsvårdsförening, vars hjälp ägaren kan utnyttja till exempel vid försäljning av små virkesmängder. Medlemskapet är frivilligt.

Skogsägarna får också stöd av Bayerns skogsstyrelse, som med tanke på allmännyttan vill främja privat skogsbruk genom att erbjuda skogsägarna gratis rådgivning samt utbildning och finansiering för vissa projekt. Principen för stödet från staten är "hjälp till självhjälp".

Samarbete med naturen

Målet är att utveckla mångsidiga skogsbruksmetoder i enlighet med naturen: Skogsägaren utnyttjar naturens egna processer och ingriper i dem bara då det är nödvändigt med tanke på målen för hans verksamhet.

Man vill ha hållbart skötta, stabila skogar, där det växer trädslag som lämpar sig för området. Det är viktigt med naturlig förnyelse där det är möjligt. Skogsplantering är motiverad endast då ödeläggelse har skett genom naturkrafter eller vid förändring av trädslag.

Dessutom beaktas skötsel och gallring enligt olika trädslags behov samt långsiktig förnyelse av skogen utan kalhyggen.

Det är viktigt att se till att människorna och miljön mår bra.

I skogsarbetet fäster man också stor vikt vid att godkända arbets- och säkerhetsstandarder följs. Anvisningarna för skydd av naturen och marken förutsätter till exempel att skogsvägar för virkestransporter ska byggas.

Standarderna ingår i bestämmelserna för PEFC-skogscertifiering. För närvarande är tre fjärdedelar av skogarna i Bayern certifierade enligt PEFC-standarderna.

Viktig fortbildning för skogsägarna

Bayerns skogsvårdscenter i Kelheim i Tyskland stöder ovanstående principer genom att erbjuda skogsägarna fortbildning. Bayerns skogsstyrelse, skogsägarförbundet och skogsvårdsföreningarna upprätthåller gemensamma utbildningslokaler för alla skogsägare i Bayern.

På skogsbrukskurserna lärs grundläggande färdigheter för skogsbruk ut. Med tanke på klimatförändringen är det mycket viktigt att känna till olika trädslags individuella behov och hur man sköter dem rätt.

På mera tekniska skogsbrukskurser ges undervisning i praktiskt skogsarbete, till exempel rätt och säker hantering av de vanligaste maskinerna, anordningarna och redskapen som används av privata skogsägare. Speciell

Traktorena och vinscharna är näst efter motorsågarna de viktigaste redskapen i privat skogsbruk.

vikt fästs vid motorsågar, traktorer, vinschar och kranar samt allt mer också skogsvagnar.

En skola där alla gärna lär sig

Under de senaste fyra åren har antalet kursdeltagare mer än fördubblats från 750 till 1 800. Det visar att Bayerns skogsvårdscenter har blivit godkänd av skogsägarna.

■ Bayerns skogsvårdscenter, Kelheim, Tyskland

Valtra är anpassad för skogsarbete

Sammanlagt cirka 10 % av de registrerade Valtra-traktorer i Tyskland är utrustade för användning i skogen och de används i många olika uppgifter. Vissa traktorer har kran eller en kombination av skogsvagn och kran och är därför utmärkt lämpade för skogsarbete. De är också vanligt med traktorer som vinschar hela träd.

Valtras traktorer är speciellt väl lämpade för skogsarbete. Den robusta framaxeln och ramen och den släta undersidan gör dem idealiska för krävande skogsarbete. Många olika fabriksmonterade tillval för skogsarbete kan fås, bl.a. skogshytt med glastak, TwinTrac-dubbelkommando eller bara gaspedal bak-till, diagonaldäck för skogsbruk osv. Bland de tillval man kan få fabriksmonterade finns bl.a. ramfäste, som gör det lätt att montera kranen. Valtra-traktorer är kända för att vara pålitliga och lätta att serva. Därför väljer kunderna dem för skogsarbete.

■ Astrid Zollikofer

Valtra Vertriebs GmbH stöder fortbildningen vid Bayerns skogsvårdscentral. Bolagets representanter levererade en ny skogs-traktor 26.5.2008 som lånats ut för användning på kurserna.

Från vänster till höger: Franz Lechner, Josef Wiedemann, Robert Thees, Sepp Spann, Manfred Schwarzfischer, Andreas Meister.

Hoppa in och kör iväg. Manövreringen av den mångsidiga växellådan med hög prestanda har gjorts lättare än någonsin.

Den nyaste tekniken är också lätt att använda

Steglösa **Direct** och **Versu**
med intelligent powershift i **N-** och **T-serien**

Valtra presenterar traktorvärldens modernaste kraftöverföringslösningar, de steglösa Direct-modellerna och powershiftmodellerna Versu. De nya traktorerna kompletterar de redan tidigare omfattande N- och T-serierna.

Versu- och Direct-modellerna bevisar att modern teknologi också kan vara lätt att använda. I hytten, som redan sedan tidigare är rymlig, finns inte längre någon växelspak.

Den intelligenta powershiften manövreras enkelt med tre tryckknappar, som är ergonomiskt placerade i armstödet. I den steglösa transmissionen i Direct optimeras arbetsområdet för det enskilda jobbet med tre knappar i armstödet. Alla områden börjar från 0 km/h. Med ett reglage i armstödet ställs maxhastigheten och med ett tryck på körpedalen uppnås önskad hastighet. Körriktningen väljs, på välkänt Valtramanér med körväljaren under ratten. Lättare än så här kan det inte bli att köra en traktor!

Unika Valtra-egenskaper på Versu- och Direct-modellerna

- Samma hastighet och verkningsgrad vid arbete både framåt och bakåt
- Kraftöverföringen och hydrauliken klarar av också extremt kalla förhållanden
- Drivhjulsberoende kraftuttag för skogs-, torv-, kalk- och jordtransportvagnar med drag
- Hydrauliken ger upp till 160 l/min ända från den minsta modellen
- Bränslesparande T162e Versu-modell med EcoPower-motor
- Hydraulikassistenten ökar automatiskt oljeflödet vid frontlastararbete
- Mycket högt vridmoment genast vid start från stillastående, även krypväxellåda som tillval
- Hydraul- och transmissionsolja separat – ingen risk för förorening

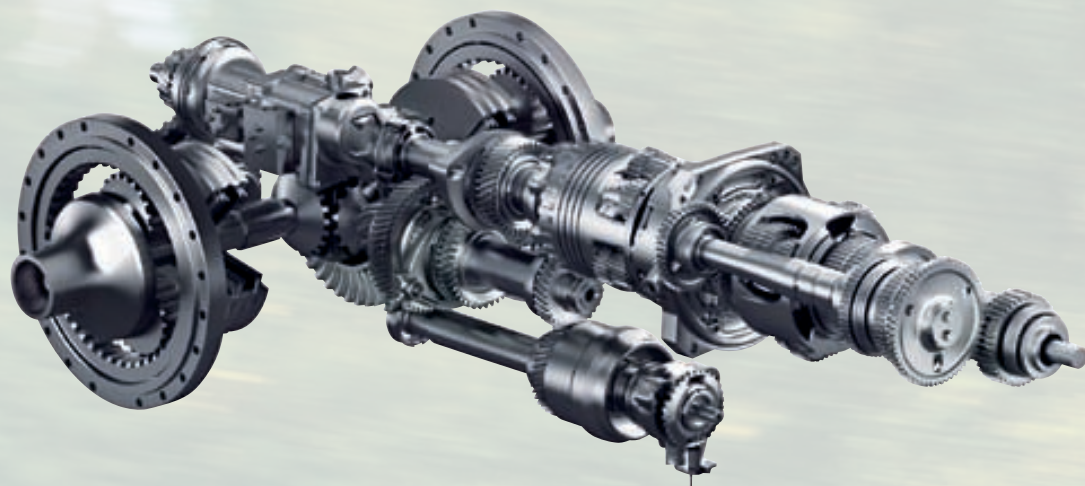

Hytten i Versu- och Direct-traktorerna känns mycket rymligare, då det inte längre finns några växelsparar. Bak- och sidofönstren kan öppnas.

På de nya traktorerna har de traditionella Valtra-egenskaperna vidareförädlats. Dessutom har många nya egenskaper utvecklats. Både Versu- och Direct-traktorerna med TwinTrac dubbelkommando arbetar lika effektivt och snabbt både bakåt och framåt. Med Versu och Direct kan man problemfritt arbeta också i extremt kalla förhållanden, eftersom växellådan helt kopplas ifrån då man startar motorn och ett värmeutbyte sker mellan hydraulikens och transmissionens oljor. En unik egenskap när det gäller steglösa transmissioner är drivhjulsberoende kraftuttag. Drivhjulsberoende kraftuttag, som kan fås i båda de nya modellserierna, öppnar nya möjligheter till exempel för skogs-, torv-, kalk- och jordtransportentreprenörer. Versu-modellerna har krypväxellåda för arbeten i extra låga hastigheter. EcoSpeed växellåda sparar bränsle vid transportkörning.

Mer effekt och framför allt vridmoment

N122-modellen är utrustad med AGCO Sisu Power (tidigare Sisu Diesel) 44 CWA-motor, N142-modellen har 49 CWA-4V-motor, T132–T172-modellerna har 66 CTA-4V-motorer och T182–T202-modellerna har 74 CTA-4V-motorer. Motoreffekterna är ungefär desamma som tidigare medan vridmomentet är 5–17 procent högre än tidigare för motsvarande modeller. Alla Versu-modellerna är också försedda med transporteffektförstärkning och de största modellerna har Sigma Power för tunga kraftuttagsarbeten. T162e Versu är en bränslesparande

De kraftöverföringslösningar som Valtras produktutveckling har utvecklat är unika i sitt slag. I den kompletta transmissionen utnyttjas även flera beprövade och välkända komponenter. Det gäller bl.a. fram-back-enheten och bakaxeln. Hydrostat-enheten är lättåtkomlig via en lucka på sidan av växellådan.

EcoPower lågvarvsmodell. Valtras och Sisu Diesels över 50-åriga samarbete inom utveckling av kraftöverföring och motorer garanterar att traktorns huvudkomponenter fungerar smidigt tillsammans.

De nya traktorerna har lastkännande hydraulik som standard. Den är sedan tidigare känd från Valtras Advance-modeller. Normalt flöde är 115 l/min, men det går också att få en pump med 160 l/min för krävande redskapskombinationer. Hydraulikens och kraftöverföringens oljor är separata, vilket innebär att förorenad hydraulolja inte kan skada hydrostat-enheten. Mellan oljorna finns dock värmeutbyte så att kraftöverföringens olja värmer hydrauloljan när det är kallt, och när det är varmt kyler hydrauloljan kraftöverföringens olja.

Till de större modellerna i T-serien kan man få en framaxel med integrerad broms. HD-redskapslyft med 85 kN lyftkraft är standard på T182- och T202-modellerna. I T-serien går det att få frontlyft med 50 kN eller 35 kN lyftkraft. Båda frontlyftarna kan monteras tillsammans med framaxelns Aires-luftfjädring och 35 kN frontlyften också tillsammans med frontlastare. På Direct-modellerna får man vid lastarkörning hjälp av en "assistent" som automatiskt höjer motorvarvtalet när större hydraulflöde önskas. Körhastigheten påverkas inte.

T- och N-seriens nya generation

De nya Versu- och Direct-modellerna i T- och N-serien känner man lättast igen på de nya motorhuvarna och de nya bakskärmarna.

T-seriens ram av gjutgods och den separata bränsletanken avviker också från tidigare. Tvåan i slutet av modellbeteckningen betyder andra generationen av N- och T-serien.

Förnyelsen av utseendet är inte bara kosmetisk. Tack vare de nya luftutsläppen kyls motorn bättre och de nya bakskärmarna håller hyttstegen fria från lera också i svåra förhållanden. Ramen är av gjutgods.

I den förnyade hytten orkar man tryggt arbeta också långa dagar utan att bli trött. Utan växelspakar känns hytten betydligt rymligare ut än förut. Sidopanelerna både upptill och nedtill har förnyats och är nu ännu mera användarvänliga än förut. Trots den effektiva klimatanläggningen har det ändå gjorts möjligt att öppna sidofönstret.

Större sortiment än förr

Versu- och Direct-modellerna, som är utrustade med ny kraftöverföring, kompletterar Valtras traktorsortiment. N- och T-seriens HiTech-modeller blir kvar i sortimentet. De nya transmissionerna ger kunden möjlighet att ännu noggrannare än tidigare planera en traktor precis enligt de egna behoven.

Tillverkningen av Versu-modellerna i T- och N-serien inleds stegvis under första halvåret 2009. Direct-modellerna i T- och N-serien börjar tillverkas i mitten av nästa år.

Versu- och Direct modeller

Modell	Max effekt, hk (ISO 14396)	Max vridmoment, Nm (ISO 14396)
N122	137	560
N142	152	600
T132	141	580
T152	156	630
T162e	159	675 (790 med Eco-inställning)
T172	177	715
T182	186	750
T202	200	800 Versu / 750 Direct

Valtra presenterar en helt ny S-serie

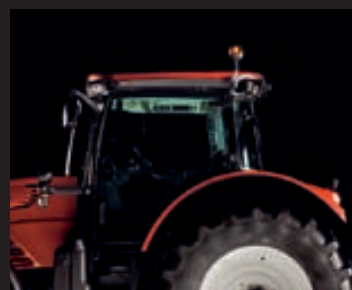
Kraft och *komfort*

Valtra har helt förnyat den stora S-serien. Den nya S-serien erbjuder maskinstationer och professionella lantbrukare mer kraft och komfort än någon annan traktorserie. Den nya S-serien erbjuder fem kostnadseffektiva modeller i klassen 270–370 hästkrafter.

14

Den nya S-serien erbjuder upp till 370 hästkrafter, 1540 newtonmeter och 17 500 kilos dragkraft. Stora och komplicerade redskap kan enkelt manövreras.

Den nya traktorserien har utvecklats i nära samarbete med motorbolaget AGCO. Traktorns kärna och ryggrad är AGCO Sisu Power (tidigare Sisu Diesel) 8,4CTA-4V-motor samt Valtras AVT-kraftöverföring (AGCO Variable Transmission).

I S-serien presenteras för första gången SCR-motorteknologi i lantbruksmaskinbranschen. SCR (Selective Catalytic Reduction) är en teknik som används i lastbilar för att minska kväveoxiderna genom att spruta in en ureabaserad AdBlue-tillsats i avgaserna. Inom miljöskyddet är Valtra en föregångare när det gäller den här teknologin, eftersom S-serien redan nu uppfyller EU:s avgasutsläppsnorm Steg IIIB, som träder i kraft 2011. Traktorn har en 38 liters AdBlue-tank och AdBlue-förbrukningen är ungefär 3 procent av bränsleförbrukningen, vilket innebär att AdBlue-tanken ska fyllas på vid ungefär varannan bränsletankning. För traktor användaren erbjuder SCR-teknologin många fördelar, för den minskar bränsleförbrukningen med ungefär fem procent, ger möjlighet att öka effekten utan att värmebelastningen ökar, den minskar nedsotningen av smörjoljan och förbättrar motorns pålitlighet. SCR-tekniken är standard på S352. På de andra modellerna kan den fås som tillval, med undantag av modellen S232.

Den steglösa AVT-transmissionen är beprövad teknik som erbjuder användaren enorma möjligheter att effektivisera sitt arbete. Traktorns arbetshastighet och motorns varvtal kan regleras med både körpedalen, ett körreglage och automatiskt med ITC, Intelligent Tractor Control.

Drageffekten, hydrauliken och redskapslyften ger möjlighet att enkelt manövrera stora och komplicerade redskap. Redskapslyften bak till har en lyftkraft mellan 7,5 och 11 ton beroende på position. Frontlyftens lyftkraft är 5 ton och den kan också fås tillsammans med framfjädring. Hydrauliken ger 200 l/min och det finns upp till 6 ventiler för yttre hydraulik och dessutom ett lastkännande hydrauluttag för redskap med omfattande hydraulik och egna ventiler. Traktorn väger 10 300 kilo utan belastningsvikter.

Föraren har det komfortabla i den rymliga hytten. Sikten i hytten, som har fyra hyttstolpar, är utmärkt i alla riktningar. TwinTrac-dubbelkommandot, som kan justeras i sidled, ger möjlighet att arbeta effektivt bakåt. Fyrpunkts hyttfjädring dämpar tillsammans med framaxelfjädringen alla ojämnheter. Reglagen är i traditionell Valtra-stil, mycket tydliga och lätta att använda. Valtras välkända körväljare med integrerad parkeringsbroms fungerar till exempel

på samma sätt som i andra Valtra-traktorer. Den justerbara QuickSteer-servon underlättar körningen. Om arbetet fortsätter till sena kvällen har man hjälp av xenon-arbetsbelysning, som är riktad framåt, bakåt och åt sidorna. Matsäcken kylls i kylfacket och passageraren sitter också bekvämt och säkert på en sits med ryggstöd och bälte. Det finns naturligtvis ett omfattande utbud av tillval allt från Isobus-redskapshandtering till Auto-Guide-styrningsassistans och ventilerad förarstol. Med hjälp av olika tillval kan användaren få just en sådan traktor han/hon vill ha.

Valtras helt förnyade S-serie ersätter den tidigare S-serien. Den nya S-serien börjar tillverkas år 2009.

Ny S-serie

	Max effekt, hk (ISO 14396)	Max vridmoment, Nm (ISO 14396)
S232	270	1185
S262	295	1295
S292	320	1400
S322	350	1492
S352	370	1540

S-seriens unika egenskaper

- Bränslesparande och miljövänlig SCR-motor
- Fyrpunkts hyttfjädring och hytt med fyra stolpar
- Mångsidig och beprövad AVT-transmission
- AGCO Sisu Power 8,4CTA-4V-motor med rekordhög effekt och enastående vridmoment
- Effektivt arbete bakåt med TwinTrac-dubbelkommando
- Justerbar QuickSteer-servo

Ekoodlaren Ari Eteläniemi arbetar också på entreprenad utanför sin egen gård. Med hjälp av inkomsterna från entreprenaden hålls gårdens maskinpark stor och modern, jämfört med om den skulle användas bara på den egna gården.

Trots varierande växtförhållanden gav höstrypsen riktigt bra skörd på vissa skiften på Eteläniemis gård.

Ari Eteläniemi i Nivala i norra Österbotten är med sin växtodlingsgård på 80 hektar åker inte en riktigt typisk jordbrukare i området. Aris åkrar odlas nämligen ekologiskt, utan konstgödsel och kemiska bekämpningsmedel. Förutom att Ari sköter sin egen gård utför han också så gott som alla slags fältarbeten på entreprenad.

Ekologisk odling allt populärare

Ari Eteläniemis gård är betydligt större än genomsnittet, för de finländska gårdarna har i medeltal cirka 37 hektar åker och de finländska ekogårdarna är något större, i genomsnitt knappt 40 hektar. Och utöver maskinentreprenaden hinner Ari också delta i föreningsverksamhet. I början av året blev han ordförande för ekoodlarnas förening i norra Österbotten.

Maskinerna måste vara i skick

På Ari Eteläniemis gård är maskinparken i föredömligt skick. Den ovanligt moderna och effektiva maskinparken i förhållande till en åkerareal på 80 hektar har gett möjlighet till entreprenadarbete.

– Jag räknar med att även om entreprenaden inte ger särskilt stora inkomster ger den ändå en möjlighet att upprätthålla maskinparken, och då går det också snabbt att sköta arbetet på den egna gården. Jag har skaffat maskiner bara för den egna gårdens behov och det är med de maskinerna jag kör på entreprenad. På det här sättet upprätthåller jag min yrkeskunskap och kontakten till arbetet, då allt slags maskinarbete utförs både på den egna gården och på andras åkrar, berättar Ari.

Entreprenaden bygger på att jag plöjer, sår, kör med betesputsare, bekämpar kvickrot med harv, tröskar och torkar spannmål. Gårdens traktorer är en Valtra T120 från 2004, som har körts drygt 3000 timmar, och en Valmet 705 från 1985, som fortfarande är i gott skick fastän den troget har tjänstgjort i 11 000 timmar.

I fjol våras skaffades en tre meters direkt-såmaskin, som visade sig vara en bra anskaffning, speciellt med tanke på entreprenadarbete. Efter två säsonger bedömer Ari att han kanske skulle ha skaffat en billigare maskin, om han bara tänkt använda den för sin ekologiska växtodlingsgård.

Såmaskinen och Valtra T120 utgör enligt Aris erfarenhet ett produktivt par. Traktorns styrka och andra egenskaper räcker gott och väl till för såmaskinen och bränsleekonomin är utmärkt.

Han har just skaffat en skördetröska med 5,1 meters skärbord.

Han använder en fyrskärig Överum-växelplog, som fungerar bra på mullhaltig mojord som är den dominerande jordarten i området. Ari har skaffat en 4,5 meters S-pinnharv, som är mycket lämplig för bearbetning av de

ganska lätta jordarna i området. För bekämpning av kvickrot används en dansk Kwick-Up-harv.

Själv är bästa dräng

Ekologisk odling bygger på växelbruk och växtföljd. Eteläniemis gård har sex års växtföljd, där ryps följs av råg. Efter råg följer två år med havre och sedan två år med gröngödsling. Från djurgårdar i närområdet får han cirka 1500 kubikmeter naturgödsel som ger åkrarna växtkraft. Under de bästa åren har havren gett upp till fem tons hektarskördar, vilket visar att odlaren kan sin sak och att växtföljden har gett gott resultat.

Eteläniemis "Valtra-team", från vänster Aarne, Niko, Juhani, Pekka, Urho och husbonden Ari Eteläniemi tröskar höstryps.

Miljömedvetna föredrar ekoprodukter

Ekologisk odling har alltid förekommit i världen. Det är först under de senaste hundra åren som konstgödsel och olika kemikalier för bekämpning av sjukdomar, ogräs och skadedjur har lett till den tudelning som vi har i dag. Numera talar vi om konventionell odling, som utnyttjar kemikalier och konstgödsel i produktionen. I ekologisk odling används däremot endast ämnen som fås från naturen och man återför näringsämnen till jorden så effektivt som möjligt.

Förenklat kan man säga att man i konventionell odling sköter och gödslar växterna. Ekologisk odling utgår ifrån att jorden ska skötas så att den hålls frisk och ger växtkraft, vilket sker med hjälp av växelbruk. Om jorden är i gott skick kan växterna växa och hållas friska och livskraftiga.

Ekologiska produkter har under de senaste åren snabbt blivit populärare över hela världen. När man ser på hela Europa märker man stora skillnader mellan olika länder. Till exempel i Danmark är närmare en tiondel av den dagliga maten ekologisk, vilket är mest i hela Europa. I Finland har den ekologiska matens popularitet årligen stigit med ungefär tio procent, men trots det hade finländarna ändå bara en procent ekologisk mat på sina tallrikar år 2007.

Det är stora skillnader i ekologisk andel för olika slag av livsmedel. Det finns mest ekologiska spannmålsprodukter och vegetabiliska oljor, medan andelen ekologisk köttproduktion av fjäderfä är betydligt mindre. Det finns en naturlig förklaring till det här. Det är lättare att uppfylla de ekologiska kraven i växtodling än i husdjursproduktion. Skillnaden mellan kostnaderna för konventionell och ekologisk produktion inom växtproduktion är inte lika stor som till exempel i broilerproduktion. Fastän ekologiska produkter intresserar är priset fortfarande en faktor som kraftigt styr våra val.

I undersökningar har man kommit fram till att orsakerna till att man köper ekologisk mat varierar mycket mellan olika länder. För de fransmän som köper ekologiska produkter är det den bättre smaken och renheten som är avgörande. Tyskarna tänker dessutom också på produktionsdjurens välmående och hur etisk hela produktionskedjan är.

Men de här skillnaderna är ändå bara olika delfaktorer. För alla som köper ekologiska produkter är det viktigaste motivet att man vill respektera naturen och på allt sätt stöda ett så hållbart odlingssätt som möjligt.

■ Visa Vilkuna

Fastän höstryps anses vara en växt för södra Finland har den här oljevuxten gett goda skördar på Eteläniemi gård. Medelskörden har legat över 1,5 ton. Speciellt bra blev rypsskörden år 2006, då ett drygt två hektars skifte med mycket mullrik mo gav en rekordskörd på 2300 kilo per hektar.

För höstsådden av ryps har Ari konstruerat en egen maskin som formar ungefär tjugo centimeter höga bäddar, där fröna sås överst i bädden. Lådan från en gammal såmaskin har placerats på den egenhändigt gjorda maskinens ram.

Delad kunskap bär framåt

Ari Eteläniemi är också med i ett projekt med observationsgårdar inom ramen för det i Finland landsomfattande Förbundet för ekologisk odling. Han hoppas att projektet ska bli ett forum för snabbt utbyte av kunskap och erfarenheter mellan ekodlarna.

– Bara genom att öppet diskutera olika frågor kan man utveckla ekobranschen. Man måste komma ihåg att det inte är skryt om man berättar om goda resultat, och det ska inte heller uppfattas som att man klagar, om man berättar vad som misslyckats. Det är enbart fråga om att dela med sig av sina kunskaper, sammanfattar Ari Eteläniemi sin företagsfilosofi.

Ari Eteläniemi tycker att Valtra T120 är en trevlig universaltraktor på en ekogård. Med den sköts både lättare och tyngre arbeten ekonomiskt, då man ser till helheten. Ari Eteläniemi är nöjd med både Valtratraktorn och Valtra som företag.

■ Visa Vilkuna

Här är kunskap och service aldrig långt borta

De skånska Valtra-ägarna har all anledning att känna sig trygga. Oavsett var man bor i länet så är det inte mer än fyra mil till närmaste serviceanläggning.

– De nya stor-traktorerna som Valtra nu lanserat passar extra bra för det skånska lantbruket. Vi satsar därför ytterligare på Valtra här i Skåne, säger **Dennis Alexis**, regionchef förmarknad hos Lantmännen Maskin.

– Det känns fantastiskt bra att vi nu fått in **Kenneth Grönberg** på säljsidan, ett välbekant ansikte i Valtra-kretsar. Dessutom har vi också utökat våra specialutbildade Valtra mekaniker med **Berne Olsson**, som kan Valtra utan och innan, berättar Dennis medan han visar runt på Lantmännen Maskins anläggning i Staffanstorps.

En ny butik håller på att ta form och i somras blev tre nya verkstadsplatser klara. Nästa etapp som ligger två-tre år framåt i tiden är ett nytt maskincentra. Ännu befinner sig projektet på skiss-stadiet. När allt är klart kommer det att bli ett center för utbildningar, kundevenemang, möten och en permanent utställning av alla Lantmännen Maskins varumärken.

Marknadens mest välutbildade mekaniker

På de fem anläggningarna Skurup, Staffanstorp, Tomelilla, Vallberga och Mörrarp finns totalt 30

– De nya stor-traktorerna som Valtra lanserar nu passar mycket bra för det skånska lantbruket. Vi satsar därför ytterligare på Valtra här i Skåne, säger Dennis Alexis, regionchef förmarknad.

mekaniker. Tillsammans ska de se till att kunderna får ut så mycket som möjligt av sina maskiner.

– Vi satsar hårt på att våra verkstäder ska vara moderna och uppdaterade med den senaste tekniken, fortsätter Dennis.

På såväl anläggningar som den mobila servicen kan Lantmännen Maskin utföra alla typer av underhåll och reparationer. Dagens moderna traktorer bygger på modern teknik. Det ställer allt högre krav på både specialistkunskap och specialverktyg för att serva och reparera.

– Vi satsar mycket på utbildning. Vi kan stolt säga att vi har marknadens mest välutbildade mekaniker. Den positionen tänker vi fortsatt behålla. Dels genom att satsa starkt på vidareutbildning av vår personal, dels genom att samarbeta med lantbruksskolor och fordonstekniska utbildningar för att i ett

tidigt skede knyta lovande ungdomar till oss, kommenterar **Jan-Erik Hovlin**, produktchef för Valtra.

Leverans inom en timma

Skulle olyckan vara framme och en traktor bli stående så är reservdelarna aldrig långt borta, i synnerhet inte i Skåne. Finns inte reservdelen i lager på den lokala anläggningen så finns Lantmännen Maskins Skandinavienlager med över 60 000 artiklar inom nära räckhåll för de skånska anläggningarna. Om det krisar kan en bil köra ut och ha reservdelen på plats inom en timme. Så de skånska kunderna kan känna sig riktigt trygga.

– Vi jobbar långsiktigt för att vi ska uppfattas som en trygg partner både idag och framöver. Mycket av det vi säljer handlar om kunskap, tillgänglighet och förtroende, summerar Dennis.

I det här skånska gänget finns mycket Valtra-erfarenhet samlad. Från vänster stående: Henrik Karlsson (Staffanstorp), Berne Olsson (Staffanstorp), Tobias Larsson (Skurup), Christer Ekman (regionchef servicemarknad), Kenneth Grönberg (säljare). Sittande från vänster: Jan Nilsson (Tomelilla), Mikael Liedberg (Mörrarp), Dennis Alexis (regionchef förmarknad).

Många års samlad erfarenhet

Det finns många års erfarenhet samlad hos Lantmännen Maskins sex specialutbildade Valtra-mekaniker. Och nu med Berne Olsson i Lantmännen Maskin, kom ytterligare kunskap till gruppen.

– Det känns roligt att vara tillbaka igen. Särskilt kul nu när de nya Valtramodeller lanserats, säger Berne medan han bär in delar i den nya servicebilen.

Mycket av tiden tillbringar Berne och hans kollegor ute hos kunderna. Just relationen med kunderna och förståelsen för deras verksamhet är det viktigaste i jobbet. Dagens maskiner går fler timmar än någonsin tidigare. Det ställer nya krav både på maskiner och servicepersonal.

Traktorer bygger på modern teknik. Det är viktigare än någonsin att sköta servicen så att man inte råkar ut för några obehagliga överraskningar. Som specialister har vi specialverk-

tyg och datautrustning så att vi enkelt kan göra felsökningar. Inte minst viktigt är vår erfarenhet som gör att vi kan upptäcka en del som det otränade ögat inte ser, fortsätter Berne med ett leende.

Regelbunden service av traktorerna är ett sätt att få ut bäst effekt men också höja värdet på maskinen.

Det handlar om att få ut mesta möjliga prestanda ur den investering som man har gjort, förtydligar **Henrik Karlsson** specialutbildad Valtramekaniker i Staffanstorp och blir i samma sekund avbruten av telefonen som ringer.

Efter avslutat samtal håller Henrik upp telefonen.

Trots specialverktyg så är kanske ändå det här vårt viktigaste verktyg. Många gånger ringer kunderna direkt till oss och vissa saker kan vi lösa direkt på telefon. För vårt jobb handlar mycket om att bygga relationer.

– Ett av de viktigaste verktygen i mitt arbete är telefonen, säger den specialutbildade Valtra-mekanikern Henrik Karlsson skämtsamt.

Allt kunnigare kunder

Kenneth Grönbergs hjärta klappar lite extra för Valtra. Men så har också Kenneth ägnat de senaste drygt tjugo åren av sitt liv åt att sälja Valtra-traktorer. Även om det varit inslag av en del andra lantbruksmaskiner de senaste åren. Nu är Kenneth tillbaka hos Lantmännen Maskin, en nygamal bekantskap.

– Det känns extra bra att komma in i Lantmännen Maskin just nu när de nya modellerna lanseras, de passar utmärkt i det skånska lantbruket. Att få möjlighet att fokusera på Valtra känns kul. Jag gillar att gå på djupet och fördjupa mig i tekniken. Det är viktigare än någonsin idag, för kunderna blir allt kunnigare och många vill sätta sig in i allt från transmissioner till motorer. Så utmana mig gärna, jag hoppas att jag kan ge er svar.

Varför har du fastnat för Valtra?

– Det är roligt att jobba med Valtra, det händer alltid något nytt. Det är en flexibel traktor med ett fantastiskt system där lantbrukaren i stort sett kan skräddarsy allt. Senaste åren har en del nya kundgrupper fått upp ögonen för Valtra-traktorn som exempelvis, kommuner och

Två nya ansikten i Lantmännen Maskin, men säkert välbekanta för Valtra-ägare i Skåne. Berne Olsson specialutbildad Valtra-mekaniker och Kenneth Grönberg, säljare.

entreprenörer. Det är kul för det ställer lite andra krav.

Kenneths säljområde sträcker sig från Eslöv och norrut i Skåne. Själv bor han lägligt

mitt i området på gården utanför Höör, där han på sin fritid driver jordbruk inriktat på skogsbruk och köttdjursproduktion. Och mycket riktigt, på gårdsplanen står naturligtvis en Valtra.

Ejvind Jensen har odlat och sålt julgranar i många år. År 2007 fällde han tillsammans med sina anställda 80 000 granar, som alla exporterades, i huvudsak till Frankrike.

Julgranar året runt

Julen varar länge, speciellt på skogsföretagaren Ejvind Jensens gård

De flesta föreställer sig säkert att landskapet på norra Jylland, nära Limfjorden, är vackert. Det håller Ejvind Jensen med om. Han har arbetat i området i 27 år och trivs utmärkt. Jensen driver gården Wedelsborg tillsammans med sin fru Inger. De äger tio hektar mark och arrenderar dessutom ett tio hektars område till. Varje hektar har använts för julgransodling och på odlingarna växer uppskattningsvis 130 000 plantor. Men man får inte tillräcklig inkomst av granodling, så Ejvind Jensen utför också annat skogsarbete åt 10–20 kunder.

– Jag måste ha ordentliga maskiner för att kunna utföra allt arbete som behövs, från röjning till att lasta granarna på långtradare, som transporterar dem till olika ställen runtom i Europa, förklarar Ejvind Jensen.

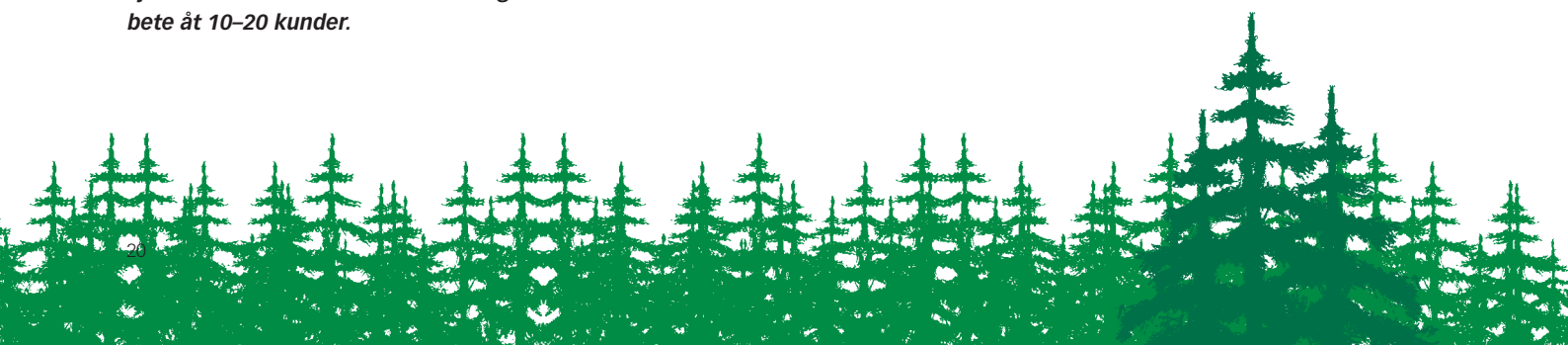
Fastän julgranarna fälls bara från oktober till december finns det ändå tillräckligt arbete med odlingarna året om. Två tredjedelar av Jensens arbetstid går åt i hans egna och kundernas granodlingar. Han har bara en anställd på heltid och ytterligare 7–8 man under högsäsong.

Nöjd med sin nya Valtra

Efter noggrant övervägande beslöt Ejvind Jensen att köpa en ny Valtra N141 Advance i juni 2007. Traktorn har TwinTrac-dubbelkommando.

– Det är oerhört viktigt att jag kan köra traktorn i vilken riktning som helst bara genom att svänga förarsätet, säger Jensen.

Då Valtra har dubbelkommando har den både främre och bakre ratt, två två uppsättningar pedaler så att det går att köra både framåt och bakåt. Med reglagen på högra armstödet kan föraren styra hydrauliken och

kraftöverföringen. På så sätt är det mycket lätt att byta körriktning.

För Ejvind Jensen passerar det mycket bra att Valtratraktorn har Sisu Diesels motor.

Han är positivt överraskad över motorns höga vridmoment. Det är av stor betydelse i våra arbetsuppgifter, till exempel då marken ska röjas innan nya granplantor ska planteras.

Gjord för hans behov

Innan Jensen beslöt att köpa en Valtra N141 Advance diskuterade han med den lokala återförsäljaren Grundvad Maskinhandel vilka egenskaper han vill att traktorn ska ha.

- Jag beställde krypväxellåda, frontkraft-uttag, frontlyft, tryckluftskompressor, fjädrad framaxel och hyttfjädring, berättar Jensen.

Kompressorn används till att rengöra traktorn och redskapen med och till att pumpa luft i däcken om man råkar få punktering under arbetet.

- Traktorn har hårda däck för skogsarbete. Därför är det bra att traktorn har fjädrad framaxel och hyttfjädring, konstaterar Jensen.

Han tycker att traktorns reglage är närapå kompletta.

- Steglös växellåda börjar bli populärare, men själv föredrar jag den som finns på Valtra-traktorerna. Den motsvarar mina önskemål, säger Jensen.

Julgranar av god kvalitet

Ejvind och Inger Jensen har odlat julgranar så länge att de är kända i branschen för sin yrkesskicklighet.

- Det krävs mycket arbete från det att kunden tar kontakt tills granarna lastas på

bilen. Marken måste röjas och plantorna planteras. Först efter 6–9 år är det dags att sälja granarna, förklarar Jensen.

De kunder som anlitar Ejvind för skötseln av sina granodlingar köper och väljer själva sorten på de 2-åriga granplantorna. Det är främst tre faktorer som avgör julgranarnas kvalitet: gransorten, markens beskaffenhet och väderförhållandena.

- I år har vi haft besvär med torka och sen nattfrost. Båda kan ta död på granplantorna, och så har det faktiskt gått på några områden, berättar Jensen.

På vårarna är de nya granskotten speciellt känsliga för nattfrost.

Det är mycket svårt att bestämma julgranarnas genomsnittliga kvalitet.

- Många odlare producerar formklippta granar. Men det gör inte vi, för vi tycker att granarna ska formas av naturen. Våra kunder vill också ha granar som ser naturliga ut. Därför låter vi dem växa i fred. Vi ser bara till att de inte växer för nära varandra, för då kan de bli förstörda, berättar Jensen.

80 000 granar såldes i fjol

I Danmark finns det uppskattningsvis 2,7 miljoner hektar jordbruksmark. Därav består

22 000 hektar av granodlingar. Varje år exporteras ungefär tio miljoner granar. Danmark har utmärkt jordmån och klimat för odling av granar av hög kvalitet. På den internationella marknaden är Danmark en av de främsta granproducenterna.

- Vi exporterar granar främst till Europa. Östeuropa verkar bli följande mål för vår marknadsföring, påpekar Jensen.

Största delen av de granar som Jensen odlat säljs via en lokal uppköpare i Frankrike. Tyskland är ett annat viktigt marknadsområde för de danska granodlarna.

Ejvind Jensen packade tillsammans med sina anställda sammanlagt närmare 80 000 granar för försäljning år 2007.

- Våra två förpackningsmaskiner gick för fullt, minns Jensen.

Han antar att han kommer att sälja ännu fler granar i år och planerar därför att köpa en tredje granförpackningsmaskin.

- Det här innebär att vår Valtra N141 Advance kommer att få ännu mer arbete än förut. Jag ser fram emot att få fälla en massa vackra julgranar, säger Jensen.

■ Kim Pedersen

Ejvind Jensen är mycket nöjd med hytten på den nya Valtra N141 Advance, som också har dubbelkommando. Traktorn har ratt både fram och bak.

Inger och Ejvind Jensen framför sin nya Valtra i december 2007.

- Efter den korta och intensiva gransäsongen, då jag arbetar 100 timmar i veckan, åker Inger och jag på semester till något land där man förstår sig på att koppla av, till exempel Indien, säger Ejvind Jensen.

Valtra kryss 14

Sänd den rätta lösningen på ett vykort eller i ett brev märkt Valtrakryss 14, Det räcker om du skickar in meningen från de färgade fälten. Skicka senast 2009-01-15 till: **Lantmännen Maskin AB, Box 174, 201 21 Malmö** och glöm inte att ange namn och adress. De tio först öppnade vinnarna får var sin fin Valtra-ryggsäck och presenteras i nästa nummer av ValtraTeam.

										HÅLLER I RATTEN	MYNTS FRAM- SIDA	KAN SÄRA	FÖLJER MAN MED SKONERT DUMHETER						
										BILDAR VEDTRÄN UT- BREDDA									
										MÅNGA I ATEN	FIN- PUTSAD	LUFT- VÄRN ÄR BLÅ- BLODIG							
										GENOM NÄSAN	LIMMAR		VÄGRA						
										FAS									
										SAGANS SLUT HAR VI PÅ REVY			HAR ETT EGET HUVUD						
										ENKEL BONING	LÄCKER FRÅN BJÖRKEN	LEDER FÖR- BI GRUND HÅLLER GENERALER	FÖR- TECK- NING	DET ÄR BRA MEN HEMMA ÄR JU BÄST	LYSER UPP I STADEN FINSPEL				
										KONSPI- RATION GULLIGT			KLÄR INDISKA LOCKAR SLOFOCK	MÖTER TJUR- FÄKTARE		SES LYCKLI- GAS ÖGON	PYTTE BESKYDD- ANDE I ÖVERKANT		DAGS- TIDNING
														ÄR LÄTTA PÅ FOTEN					ÄR GNETEN
										SÅ KLART!	ÄR EN VARDAGS- KUNG	TAR SÄL- LAN I RÄKNAS I MATTE			EN DEL VILAR HELST			SPAN- JÖRJA HÅLSAR FINT	
GÖR VACKERT GLAS			ISTER	OM EN STUND		DUM- HETER SKENA													
HÖRS PÅ SKRIK- IGA FESTER	KAN VI UNDER BÖRDAN						ÄR VISSA SÄLLAR												
			LIKNA VON OROAR BONDEN		FULL RULLE FÖRA SAMMAN	BLIVIT HYLLAD LÄNGRE IN			ISLKEN										
SÄNDS SOS VID		MOTAS I GRIND			SÄGER BESLUT- SAM TENN		HÖRS MYGG												
JAMARE		NORD- OST					MED- RÄKNAS												
				PRESTA- TIONS- LISTA				VATTEN- VÄXT											

© SVENSKA KORSORD AB

Den rätta lösningen för Valtrakryss 13 var "Lilla-N en dynamisk duo i en klass för sig" De tio vinnarna blev:

Karin Hellsvik Umeå, **Irene & Åke Eklund** Oskarshamn, **Anita Nilsson** Överkalix, **Astrid Kånå** Mora, **Harriet Gustafsson** Rejmyre, **Åke Svensson** Hillerstorp, **Bengt Hellsrand** Duved, **Ewy Hammargren** Rottne, **Stig Nilsson** Tyringe, **Arvid Kerttu** Haparanda.

Valmets steglösa H800

Den steglösa transmissionen i Direct är inte den första i sitt slag i Valtras historia. Redan för Valmet 565 år 1966 presenterades en hydrostatisk krypväxellåda, som fick större tillämpning på Valmet 702 och 702S i mitten av 1970-talet. Kryphastigheter behövdes i synnerhet i arbetet på torvmossarna. Den första traktorn som var försedd med hydrostatisk transmission var Valmet H800.

Valmets Traktorgrupp tillsatte i mitten av 1980-talet en särskild projektgrupp, som började bearbeta ett traktorkoncept som skafats utifrån för serietillverkning. Traktorn var mycket intressant. Den var midjestyrd och alla hjul var lika stora. Hytten var tillsammans med motorn placerad framför midjan.

Ett särdrag var att ratten, pedalerna och förarstolen bildade en enhet som kunde vridas runt 180 grader inne i hytten. Traktorn kunde alltså köras på ett naturligt sätt i båda riktningarna. Därför placerades lastaren bak till, så att arbetet löpte som med en äkta hjul-

lastare, då traktorn var midjestyrd och sikten mot skopan var utmärkt.

Motorn var en Valmet 411 DS, turboladdad fyrcylindrig 4,4 liters motor vars effekt var 110 hk DIN. Transmissionen var helt hydrostatisk. Då började tillverkarna av hydraulikkomponenter erbjuda radialkolvmotorer monterade på hjulnavet. En nyhet var att motorernas slagvolym kunde varieras.

Vid låg körhastighet användes stor slagvolym per hjulvarv och vid landsväghastighet minskades slagvolymen, varvid oljeflödet hölls inom rimliga gränser. Det fanns tre hydrauliskt valbara hastighetsområden och riktningsbyte skedde genom byte av oljans flödesriktning. Hastighetsregleringen var naturligtvis steglös.

H800 hade skilda hydraulpumpar för fram- och bakaxeln. Det fanns inga mekaniska transmissionskomponenter mellan motorn och hjulen. Traktorns välutvecklade konstruktion beskrivs av att den hade lastkännande

hydraulik, vars pump med variabelt flöde gav 140 l/min. I standardutrustningen ingick fyra ventiler för yttre hydraulik.

Valmet H800 presenterades som en koncepttraktor på SIMA-utställningen i Paris våren 1987, där den fick mycket uppmärksamhet. Traktorn började finslipas för serieproduktion i Suolahti. Eftersom största delen av konstruktionsarbetet hade gjorts i en utomstående projektgrupp, passade dokumentationen inte ihop med de förfaranden som användes vid fabriken, vilket ledde till svårigheter. Då hela världens traktorindustri fick svårigheter på 1990-talet lämnade Valmet bort H800 ur sitt program.

På gårdsplanen vid fabriken i Suolahti har en H800 i alla fall använts i olika arbeten i tjugofem års tid, vilket visar att det inte fanns något att klaga på traktorns egenskaper i praktiken.

■ Hannu Niskanen

Valmet H800 var en verklig föregångare. Den hade en effekt på 110 hk och dess hydrostatiska transmission hade tre hastighetsområden: 0–11, 0–17 och 0–30 km/h. Standarddäckens storlek var 16.9-34. Traktorn hade inget mekaniskt kraftuttag, men hydraulmotordrivet 540 eller 1000 r/min kraftuttag både fram och bak fanns som tillval. Traktorn vägde 4400 kg, dess hjulbas var 2500 mm och vändradie 4100 mm.

Lantmännen Maskin AB
Box 174
201 21 Malmö
www.lantmannenmaskin.se

VALTRA

Power Partner

Collection

2009-2010

